

DECIZIE

30 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Novac
Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Liubovi Cioban reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Liubovi Cioban împotriva Primăriei satului Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni și Ghenadie Gorbatenko cu privire la apărarea dreptului de proprietate

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2014, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea apelului în termen și restituită cererea de apel depusă de către Liubovi Cioban împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2013 ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului

constată:

La 11 decembrie 2012, Liubovi Cioban a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei sat. Dubăsarii Vechi, r-nul Criuleni cu privire la apărarea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii a indicat că dânsa este reprezentant legal a fiicei minore Ana Cioban, născută la 22 februarie 1996.

Menționează că în anul 2004, fiica Ana Cioban a primit certificat de moștenire pe lotul agricol cu suprafața de 0,0650 ha cu numărul cadastral 3133102639, situat în extravilanul sat. Dubăsarii Vechi r-nul Criuleni.

Invocă că dat fiind faptul că lotul fiicei sale era situat în preajma lotului agricol ce-i aparține dânsei, ambele l-au prelucrat până în vara anului 2012.

Totodată menționează că Primăria sat. Dubăsarii Vechi, r-nul Criuleni, în persoana primarului Gheorghe Lungu, fără consimțământul dânsei și a fiicei sale în luna iunie-iulie 2012, a schimbat dislocația loturilor agricole, iar lotul fiicei a fost mutat dislocându-se pe pământ neprelucrat și imposibil de a-l folosi.

În aceste circumstanțe, indică că ambele au fost lipsite de o sursă principală de existență.

Declară că adresările în organele procuraturii și consiliului sătesc Dubăsarii Vechi, r-nul Criuleni nu s-au soldat cu soluționarea litigiului, fapt care a determinat-o să se adreseze cu acțiune în instanța de judecată.

Solicită obligarea primăriei sat. Dubăsarii Vechi să întreprindă măsuri de rigoare pentru a reveni la lotul agricol cu suprafața de 0,0650 ha cu nr. cadastral 3133102639, dislocat pe teritoriul acestei primării, care îi aparține prin certificat de moștenitor legal fiicei Ana Cioban și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată.

La 19 iulie 2013 Liubovi Cioban a înaintat cerere cu privire la introducerea în proces a lui Ghenadie Gorbatenko, locuitor al sat. Dubăsarii Vechi r-nul Criuleni.

Ulterior, la 08 august 2013, Liubovi Cioban a înaintat o cerere de chemare în judecată și împotriva lui Ghenadie Gorbatenko solicitând obligarea acestuia de a evacua partea de seră construită pe lotul de teren cu nr. cadastral 3133102640 ce aparține lui Liubovi Cioban și de a înlătura obstacolele create pentru Liubovi Cioban în folosirea terenului de pământ nominalizat. De asemenea, a mai solicitat și încasarea de la Ghenadie Gorbatenko în beneficiul reclamantei Liubovi Cioban, toate cheltuielile care vor fi suportate în instanța de judecată la examinarea pricinii date.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Liubovi Cioban a invocat că în anul 2012 a stabilit că pe lotul agricol cu suprafața de 0,0650 cu nr. cadastral 3133102640 ce-i aparține dânsei, vecinul Ghenadie Gorbatenko, care deține lotul de pământ cu nr. cadastral 3133102641, a construit o seră ocupând aproximativ 0,01 ha, din terenul ce-i aparține reclamantei.

Indică că la solicitarea adresată acestuia de a evacua sera de pe porțiunea lotului care-i aparține, Ghenadie Gorbatenko a refuzat, motivând că primăria a stabilit hotarele respective, iar sera este construită pe lotul său.

Făcând referire la prevederile art. 315 alin. (2), 316, 390 Cod civil, consideră că pe parcursul a doi ani a fost lipsită în dreptul de a se folosi de proprietatea sa ocupată de sera construită de Ghenadie Gorbatenko.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2013 a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Liubovi Cioban.

La 21 ianuarie 2014, Liubovi Cioban reprezentată de Grigorii Placintă, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2013 și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Liubovi Cioban să fie admisă integral.

Ulterior, la 05 februarie 2014, reprezentantul apelantei Grigorii Placintă a depus cerere de apel motivată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2014 a fost restituită cererea de apel, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 12 martie 2014 Liubovi Cioban a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2013 și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea.

La 20 martie 2014, Liubovi Cioban reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, a mai depus o cerere de apel, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestui, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Liubovi Cioban, să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2014 a fost respinsă cererea apelantei Liubovi Cioban cu privire la repunerea apelului în termenul de atac și restituit apelul ca depus în afara termenului legal.

La 07 iulie 2014 Liubovi Cioban reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel din 24 iunie 2014, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea integrală a încheierii recurate, repunerea în termen a cererii de apel și remiterea cauzei spre examinare la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, pe care o consideră ilegală și pasibilă de casat invocând că ședința de judecată din 24 iunie 2014 a avut loc în lipsa părților, acestea nefiind citate legal.

Menționează că, deși în conținutul procesului verbal al ședinței de judecată din 24 iunie 2014 este indicat că părțile au fost înștiințate în modul legal despre data și ora ședinței de judecată, acest fapt nu corespunde adevărului, întrucât recurenta a primit citație pentru ședința de judecată din 24 iunie 2014 abia la 02 iulie 2014, iar materialele cauzei nu se regăsește nici un aviz de recepție a citațiilor.

Afirmă că reprezentantului apelantei i-a fost expediată citație la data de 19 iunie 2014, pe care nu a recepționat-o personal, întrucât din data de 18 iunie 2014 până la 29 iunie 2014 nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, fiind plecată în concediu.

La fel, reprezentantul recurente susține că argumentele instanței de apel precum că apelanta Liubovi Cioban a depus cerere de apel abia la 21 martie 2014, nu rezistă criticii, deoarece conform materialelor dosarului, cererea de apel a fost depusă la 12 martie 2014 prin intermediul cancelariei Judecătoriei Criuleni (f. d. 136), pe când instanța de apel a făcut trimitere numai la cererea de apel motivată din data de 21 martie 2014 (f. d. 141).

Indică că în asemenea circumstanțe, s-a creat situația în care apelanta, aflând la data de 25 martie 2014 despre adoptarea încheierii instanței de apel din 11 februarie 2014 privind restituirea cererii de apel ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită, a depus, în corespundere cu art. 362 alin. (3) CPC, cerere de apel la 12 martie 2014, iar la 21 martie 2014, a depus apel motivat (f. d. 141).

Afirmă că luând în considerație faptul că recurenta Liubovi Cioban a respectat prevederile legale referitoare la repunerea în termen, precum și faptul că instanța de apel prin încheierea din 24 iunie 2014 a constatat că motivele de repunere în termen sunt întemeiate, (respingerea fiind condiționată de nerespectarea termenilor), consideră că instanța de apel a comis o greșală materială, solicitând astfel, casarea încheierii din 24 iunie 2014, repunerea în termen a cererii de apel și remiterea cauzei spre examinare în fond la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 07 iulie 2014, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele cauzei, prin încheierea din 24 iunie 2014, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea apelantei Liubovi Cioban cu privire la repunerea apelului în termenul de atac, ca consecință apelul fiind restituit ca depus în afara termenului legal.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Liubovi Cioban în afara termenului legal și refuzul repunerii în termen a acestui sunt justificate.

În susținerea opiniei date se vor reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC, conform căruia termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 al. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin prisma normelor enunțate, la caz se constată că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Criuleni, prin care a fost respinsă acțiunea înaintată de Liubovi Cioban împotriva Primăriei satului Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni și Ghenadie Gorbatenko cu privire la apărarea dreptului de proprietate, a fost emis și pronunțat la 23 decembrie 2013.

Prin urmare, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea de la 24 decembrie 2013, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 23 ianuarie 2014, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

În conformitate cu art. 113 al. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La caz, se constată că contrar normelor procedurale enunțate, Liubovi Cioban a depus cererea de apel împotriva acestei hotărâri numai la 12 martie 2014 (f. d 136), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Este de remarcat că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 CPC, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, întemeiat a respins cererea cu privire la repunerea apelului în termen.

Or, unicul temei invocat de către Liubovi Cioban de repunere în termen a apelului precum că dânsa nu cunoștea despre modalitatea de completare a mandatului avocatului, nefiind juristă, iar avocatul Grigorii Placintă nu i-a prezentat mandatul pentru a-l semna cu împuternicirile ce țin de contestarea hotărârii, fapt ce a dus la restituirea apelului depus la 21 ianuarie 2014 de către avocatul Grigorii Placintă, nu constituie temei de repunerea apelului în termen.

Aceasta deoarece prevederile art. 75 alin. (4) CPC direct indică că actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Alte probe incontestabile ce ar demonstra imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termen instanței nu au fost prezentate.

Astfel, susținerea recurente precum că a respectat prevederile legale referitoare la repunerea în termen a apelului este una fără suport.

Instanța de apel apreciază critic și afirmația recurente că încheierea din 24 iunie 2014 a fost emisă în lipsa părților, care nu au fost legal citate.

La acest segment, instanța de recurs reține că actele cauzei demonstrează că la 14 iunie 2014, în adresa părților, inclusiv și în a recurente Liubovi Cioban și reprezentantului acesteia Natalia Pruteanu, a fost expediată citația pentru ședința de judecată din 24 iunie 2014 (f. d. 145).

Tot materialele pricinii confirmă că citația expediată pe adresa avocatului Natalia Pruteanu, ca adresă de corespondență indicată în cererea de apel, a fost recepționată la 23 iunie 2014, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 151).

Iar art. 105 alin. (5) CPC direct stipulează că citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație, iar aliniatul (7) al aceluiași articol, prevede că în cazul absenței temporare a destinatarului, persoana care urmează să înmâneze citația sau înștiințarea notează pe cotor locul în care acesta s-a deplasat și ziua când urmează să revină, fapt care la caz, nu a fost realizat.

În această ordine de idei, având în susținere prevederile normei enunțate, instanța de recurs consideră că în speță citarea legală de către instanța de apel a avut loc în conformitate cu prevederile legale, astfel, și la acest segment, urmând a fi reținute dispozițiile art. 75 alin. (4) CPC care expres prevăd că, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Urmează a fi respinsă ca irelevantă și afirmația recurente precum că instanța de apel eronat a indicat în încheierea recurată că Liubovi Cioban a depus cererea de apel la 21 martie 2014, pe când cererea de apel a fost depusă la 12 martie 2014.

Or, chiar și depunerea de către Liubovi Cioban reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, a cererii de apel la 12 martie 2014, termenul de apel oricum a fost omis, deoarece ultima zi de înaintare a cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2013 a expirat la 23 ianuarie 2014.

Pe cale de consecință instanța de recurs, va reține la caz și dispozițiile art. 61 alin. (1) CPC care prevăd că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Mai mult, Curtea Europeană în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

La caz, însă, se constată că Liubovi Cioban, care este cea interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, nu a întreprins măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ce a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului.

În această ordine de idei, este incontestabil că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Prin urmare, instanța de recurs consideră ca fundamentată soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii înaintate de Liubovi Cioban cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cererii de apel, declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni din 23 decembrie 2013, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Liubovi Cioban reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Liubovi Cioban împotriva Primăriei satului Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni și Ghenadie Gorbatenko cu privire la apărarea dreptului de proprietate.

Decizia este irevocabilă

Președinte, judecătorul

Svetlana Novac

Judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu